Annus VII - Vol. VII | Die 31 Martii 1915 | Num. 6

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

SUMMARIUM

I. *S. C. Consistorialis:* Litterae circulares ad Ordinarios Americae, pag. 145. — II. *S. C. de disciplina Sacramentorum:* De facultate Ordinariorum quoad Missae celebrationem per modum actus, pag. 147. — — III. *S. C. de Propaganda Fide:* Erectio praefecturae apostolicae Zambesianae, pag. 148; Immutatio finium praefecturae apostolicae Senegalensis, pag. 148; Nominationes, pag. 149. — IV. *S. C. Rituum:* Verapolitana. Dubium, pag. 150. — V. *S. Romana Rota:* Beneventana. Praecedentiae, pag. 151.

Diarium Romanae Curiae: Nomine, onorificenza, necrologio, pagg. 161-164.

ROMAE

TYPIS POLYGLOTTIS VATICANIS

MDCCCCXV

Directio: Palazzo della Cancelleria. — Roma.
Administratio: Tipografia Poliglotta Vaticana. — Roma.

Pretium annuae subnotationis.
Pro Italia. L. **12.** — Extra Italiam, L. **15.**
Unius fasciculi, L. **1.**

« *Bis* fere *in mense* (Commentarium) *prodibit, ac quotiescumque vel necessitas vel utilitas id postulare videbitur* » (Ex *Commentarii Officialis* ratione die 29 Octobris 1908 edita).

INDEX HUIUS FASCICULI

(An. VII, n. 6 - 31 Martii 1915)

S. CONGR. CONSISTORIALIS

PAG.

LITTERAE CIRCULARES

Ad Rmos Americae Ordinarios, de emigrantium Italorum cura. - *22 februarii 1915* 145

S. CONGR. DE DISCIPLINA SACRAMENTORUM

Meliten. - Dubiorum circa Ordinariorum facultatem permittendi celebration m Missae per modum actus. - *22 martii 1915* . . 147

S. CONGR. DE PROPAGANDA FIDE

I. *Decretum.* - Erigitur Praefectura Apostolica Zambesiana in Rhodesia anglica. - *9 martii 1915* 148

II. *Decretum.* - Limites Praefecturae Apostolicae Senegalensis ad septentrionem proferuntur. - *10 martii 1915* 148

III. Nominationes 149

S. CONGR. RITUUM

PAG.

Verapolitana. - Dubium. - *20 martii 1915* . 150

S. ROMANA ROTA

Beneventana. - Praecedentiae. - *22 ianuarii 1915* 151

DIARIUM ROMANAE CURIAE

I. Segreteria di State. *Nomine, onorificenza* 161

II. Maggiordomato di S. S. *Nomine* 162

IV. Necrologio 164

Annus VII - Vol. VII Die 31 Martii 1915 Num. 6

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

S. CONGREGATIO CONSISTORIALIS

LITTERAE CIRCULARES

AD R.MOS AMERICAE ORDINARIOS, DE EMIGRANTIUM ITALORUM CURA.

Cum in varias Americae regiones centena Italorum millia quotannis emigrare consuescant, factum est ut multa loca et civitates iisdem repleta sint.

Hi autem, catholici quum sint, etiamsi temporaneum dumtaxat domicilium in America sibi constituant, iuxta tamen divinas et ecclesiasticas leges, dum ibi commorantur, curae et sollicitudini stant Ordinariorum loci. Quorum propterea est satagere ut congrua spiritualia subsidia tantae multitudini non desint, ne tot animae divino sanguine redemptae misere pereant, et res catholica tum in America tum in Italia magnum detrimentum patiatur.

Equidem quamplurimi Rmi Episcopi, officii sui conscii, omni nisu conati sunt in hunc finem adlaborare, et multam laudem coram Deo et Ecclesia idcirco meriti sunt. Verum res difficultatibus plena est. Nam in primis emigrantes magna ex parte agricolae sunt et operarii, rudes plerumque et ingenui; ideoque insidiis et malis artibus perfidorum, eo facilius obnoxii fiunt quo in religiosis disciplinis minus sunt exculti.

Accedit quod hi, etsi aliqua communiora localis linguae vocabula pro urgentioribus vitae necessitatibus cito addiscant, ad eius plenam cognitionem vix numquam perveniunt; unde a sacramentali confessione peragenda impediuntur, nec verbi divini praedicatione aut catechismi explanatione roborari possunt, nisi sacerdotes praesto habeant qui italicam linguam noverint et quandoque etiam vernaculi alicuius italicae provinciae sermonis sint gnari; quos tamen invenire et praebere nec pronum est neque expeditum.

Denique emigrantes, de quibus sermo, solent non in unum confluere locum, nec semper ubi templa et sacerdotes catholici inveniuntur, sed huc illuc discurrunt, ubi operam et mercedem inveniunt: quo fit ut difficilius opem et auxilium eisdem praestari possit, et ipsi, spiritualibus subsidiis destituti, facilius corruptelarum illecebris falsisque doctrinis irretiantur.

His itaque de causis factum est ut plura centena hominum millia etiam inter fideles ex Italia immigratos, iuxta sententiam illorum qui ethnographicis studiis se addicunt, ultimis hisce annis cum magno Ecclesiae luctu naufragium in fide passa sunt.

Tanto avertendo malo unicum remedium est numerum et operam augere illorum sacerdotum qui, zelo et pietate ferventes, italicae linguae et, si opus sit, etiam vernaculi sermonis periti, italorum emigrantium curae se devoveant.

In quem finem Summus Pontifex Pius X s. m. Motu proprio *Iampridem* diei 19 martii 1914 sacerdotum collegium in Urbe instituendum decrevit, in quo iuvenes sacerdotes alerentur et opportunis pietatis, legum et linguarum exercitiis aptarentur, ut praesto esse possent Americae Ordinariis in italorum immigrantium subsidium.

Ssmus autem D. N. Benedictus XV inter primas sui Pontificatus curas illud quoque recensuit ut huic collegio proprias opportunasque aedes destinaret et suppetias ab Italiae Episcopis peteret ad expensas pro hoc collegio obeundas, datis idcirco per S. Congregationem Consistorialem, die 6 decembris 1914, opportunis litteris. Ehu! saeviente bello, quod tantam mundi partem cruentat, cui accessit in Italia horrenda nuperrimi terraemotus clades, modica hucusque prolata sunt subsidia. Verum si christiana caritas pro fide in barbaras nationes propaganda adeo generose succurrit, pro fide in suis filiis conservanda credere oportet non esse defuturam.

Ut autem S. Sedis studia hac in re Rmi Americae Episcopi ob oculos habeant, huic epistolae adiungitur exemplar Motus Proprii *Iampridem*, litterarum S. huius Congregationis diei 6 decembris 1914 et Decreti *Ethnographica studia;* et italorum immigratorum causa, quae et Italiae et futurae Americae sortis tanti interest, eorum pietati et devotioni commendatur.

Romae, die 22 februarii 1915.

C. Card. De Lai, *Secretarius.*

L. ✠ S.

P. Pisani, *Substitutus pro Emigr.*

S. CONGREGATIO DE DISCIPLINA SACRAMENTORUM

MELITEN.

DUBIORUM CIRCA ORDINARIORUM FACULTATEM PERMITTENDI CELEBRATIONEM MISSAE PER MODUM ACTUS.

In generali eminentissimorum ac reverendissimorum huius S. Congregationis Patrum Cardinalium Conventu die 20 mensis martii 1915 habito, sequentia dubia super Ordinariorum facultate permittendi celebrationem Missae per modum actus ("Acta Apostolicae Sedis„; *Romana et aliarum. Iurium.* Vol. IV, p. 725) proposita sunt:

I. An Ordinarii ex iustis et rationabilibus causis, servatisque de iure servandis, permittere possint per modum actus celebrationem Missae, domi, quocumque die.

II. An Ordinarii ex iustis et rationabilibus causis, servatisque de iure servandis, permittere possint per modum actus celebrationem Missae, domi, eorum favore qui domestici Oratorii indulto gaudent, etiam iis diebus qui in obtento indulto excepti sunt.

Et eminentissimi ac reverendissimi Patres, universis mature perpensis, respondendum censuerunt:

Ad I. Affirmative.

Ad II. Affirmative, dummodo iustae et rationabiles causae aliae sint ab eis, ob quas concessum fuit indultum Oratorii domestici.

Quae responsa Ssmus Dominus noster Benedictus PP. XV in audientia habita ab infra scripto Secretario die 22 martii 1915 rata habere et confirmare dignatus est.

Datum Romae, e Secretaria huius S. Congregationis, die 22 martii 1915.

PHILIPPUS CARD. GIUSTINI, *Praefectus.*

L. ✠ S.

† Aloisius Capotosti, Ep. Therm., *Secretarius.*

S. CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE

I

DECRETUM

ERIGITUR PRAEFECTURA APOSTOLICA ZAMBESIANA IN RHODESIA ANGLICA

Plenariis in Comitiis, die 1 vertentis mensis martii habitis, Emi Patres S. huius Congregationis Fidei Propagandae Missionem Zambesianam in Rhodesia anglica, curis missionariorum Societatis Iesu concreditam, qui illam inde ab anno 1879 alacriter excoluerunt et in florentem statum adduxerunt, evehendam censuerunt in Praefecturam Apostolicam, ecclesiasticis confiniis, quibus circumcirca nunc limitatur, servatis.

Quam sententiam Ssmo D. N. Benedicto, divina providentia, Pp. XV, ab infrascripto S. eiusdem Congregationis Secretario, in audientia diei 8 praefati mensis, relatam, Sanctitas Sua in omnibus adprobavit ratamque habere dignata est, atque praesens decretum fieri mandavit.

Datum Romae, ex aedibus S. Congregationis de Propaganda Fide, die 9 martii 1915.

Fr. H. M. Card. Gotti, *Praefectus.*

L. ✠ S.

C. Laurenti, *Secretarius.*

II

DECRETUM

LIMITES PRAEFECTURAE APOSTOLICAE SENEGALENSIS AD SEPTENTRIONEM PROFERUNTUR.

Ut in littore Mauritaniae ad oras Oceani Atlantici, ubi europaei piscatores saepe consistunt atque Ecclesiae solamina petunt, opportunius regimini ecclesiastico provideretur, Emi Patres S. huius Consilii Fidei Propagandae, in comitiis generalibus diei 1 vertentis martii, praedictum littus, cum interiori Mauritaniae territorio, a missionibus de Gardaia et Saharensi respective distrahendum atque finitimae apostolicae praefecturae Senegalensi adiiciendum censuerunt. Senegalensis

itaque missio producatur, aquilonem versus, usque ad septentrionales limites civiles Mauritaniae, ad orientem vero definiatur 10° longitudinis occidentalis gradu (iuxta meridianum parisiense) qui a praedictis Mauritaniae finibus ad puteum *Aratan* descendit, dein per lineam, quae ab hoc puteo, transiens per *Aiun Latrus,* attingit puteum *Umu,* exinde per 16° latitudinis borealis gradum usque ad *Kankossa* et demum per cursum rivi *Korakoro;* reliquis Senegalensis missionis finibus servatis. Quam sententiam Ssmo D. N. Benedicto, divina providentia, Pp. XV, ab infrascripto S. eiusdem Congregationis Secretario, in audientia diei 8 praefati mensis, relatam, Sanctitas Sua in omnibus adprobavit ratamque habere dignata est, praesensque decretum fieri iussit.

Datum Romae, ex aedibus S. huius Congregationis de Propaganda Fide, die 10 martii, anno Domini 1915.

Fr. H. M. Card. Gotti, *Praefectus.*

L. ✠ S.

C. Laurenti, *Secretarius.*

III

NOMINATIONES

Brevi apostolico nominatus est:

15 martii 1915. — *Episcopus S. Petri et Arcis Gallicae seu Martinicensis,* R. P. D. Paulus Aloisius Ioseph Lequien, congregationis a Spiritu Sancto alumnus.

Decreto S. Congregationis de Propaganda Fide nominatus est:

11 martii 1915. — *Administrator Apostolicus vicariatus apostolici de Canton,* R. P. D. Adulfus Rayssac, ex Missionibus Parisiensibus ad exteros, episcopus tit. Cotyensis, vicarius apostolicus de Tchao-Tchiou.

SACRA CONGREGATIO RITUUM

VERAPOLITANA

DUBIUM

Archiepiscopus Verapolitanus sacrae Rituum Congregationi pro opportuna declaratione haec quae sequuntur reverenter exposuit:

In loco Verapoly exstat Ecclesia Metropolitana, mater omnium ecclesiarum archidioecesis Verapolitanae, in qua tamen Religiosi Carmelitani Discalceati, qui ibi residentiam habent, sua officia et sacras functiones exercent, necnon et fidelium curae per verbi divini praeconium et administrationem sacramentorum deserviunt.

Hinc quaeritur: An in Ecclesia Metropolitana Verapoly Kalendarium regulare Ordinis Carmelitarum Discalceatorum servari debeat, iuxta decreta S. R. C. 4150 Ratisbonen. 27 ianuarii 1905 et 4252 Secovien. 22 aprilis 1910, vel Kalendarium Dioecesanum ab Apostolica Sede rite approbatum?

Et sacra Rituum Congregatio, exquisita specialis Commissionis sententia, omnibus sedulo perpensis proposito dubio respondendum censuit: Negative ad primam partem; et decreta in medium allata non respiciunt ecclesias Cathedrales aut Metropolitanas: Affirmative ad secundam. Atque ita rescripsit et declaravit die 20 martii 1915.

ANTONIUS CARD. VICO, *S. R. C. Pro-Praefectus.*

L. ✠ S.

† Petrus La Fontaine, Ep. Charystien., *Secretarius.*

SACRA ROMANA ROTA

BENEVENTANA

PRAECEDENTIAE

Benedicto PP. XV feliciter regnante, Pontificatus Dominationis suae anno primo, die 4 ianuarii 1915, RR. PP. DD. Ioseph Mori Ponens. *Fridericus Cattani et Antonius Perathoner, Auditores de turno, in causa* Beneventana-Praecedentiae *inter* Sodalitatem Montis Mortuorum, *actricem, ex una parte, repraesentatam per legitimum procuratorem adv. Angelum D'Alessandri, et* Sodalitatem a Pretiosissimo Sanguine D. N. I. C. *conventam, ex altera, repraesentatam per legitimum procuratorem advocatum Nazarenum Patrizi, sequentem definitivam protulerunt sententiam.*

Exstant in oppido vulgo *Montefalcione* duae sodalitates, una nuncupata a Monte Mortuorum vel a Bona Morte, sub auspiciis S. Antonii, Virginis immaculatae et Ssmi Corporis Christi, altera a Pretiosissimo Sanguine D. N. Iesu Christi, sub protectione B. M. Virginis vulgo *della Cintura e della Salette;* prima est antiquissimae erectionis, siquidem canonice fundata fuit sub archiepiscopo Ursini per bullam episcopalem diei 11 maii 1695, et dein aggregata archisodalitati Orationis et Mortis de Urbe, serius etiam fuit civiliter recognita per regium assensum datum anno 1793 a Ferdinando IV, utriusque Siciliae rege; e contra secunda est recentis erectionis, utpote canonice excitata per bullam archiepiscopalem diei 11 ianuarii 1883.

Nova erecta sodalitas illico tentavit sibi vindicare ius praecedentiae in processionibus et aliis functionibus ecclesiasticis prae alia sodalitate ex variis rationibus, sive quia, ut ipsa asserebat, sodalitas Montis Mortuorum carebat canonica erectione, sive quia huius translatio in diversas ecclesias et recenter in proprium oratorium non fuerat legitima; sive quia demum titulus Montis Mortuorum spectabat ad aliam sodalitatem modo exstinctam. Has praetentiones praecidit vicarius generalis Beneventanus decreto diei 19 maii anni praefati 1883, declarans praecedentiam spectare sodalitati Montis Mortuorum. Interea sodalitas a Pretiosissimo Sanguine per apostolicum breve diei 29 augusti 1895 aucta fuit archisodalitatis titulo ad honorem tantum, et absque facultate sibi

alias aggregandi sodalitates, ut ex tenore ipsius brevis. Hoc obtento privilegio, acrius instare perrexit apud Beneventanam curiam eadem sodalitas contendens ex facta honorifica concessione sibi deberi praecedentiam; quam tamen petitionem vicarius generalis, iteratis decretis diei 8 iulii 1898 et 1 martii 1909, penitus reiecit. Verum iterum instante praefata sodalitate a Pretiosissimo Sanguine et brevi exhibito, idem Ordinarius alio extraiudiciali decreto diei 26 iunii successivi, innixus decisione S. C. Rituum in Abellinen. diei 18 augusti 1877, praecedentiam adiudicavit instanti sodalitati.

De hoc edocta adversaria sodalitas Montis Mortuorum iudicium instituit apud eamdem curiam, rogans in primis admitti examen testium tum ad evincendam pacificam possessionem praecedentiae, in qua versatur ab antiquissimo tempore, tum ad impugnandum exhibitum breve, uti obreptitium subreptitium. Admissa actoris petitione per sententiam curiae incidentalem diei 9 augusti 1911, altera pars seu conventa appellationem ab ea interposuit apud N. Rotale Tribunal, ad quod avocatum fuit iudicium super merito, praevio sodalitatum contendentium consensu, ex rescripto Pontificiae commissionis diei 23 martii 1912 concesso una cum aperitione oris pro impugnando memorato brevi. Expleta adductorum testium ex utraque parte excussione, cum partium patroni in concinnatione dubii non convenirent, ex decreto turni diei 15 maii anni 1912 sequens designatum fuit: ***An sodalitati Montis Mortuorum vel potius sodalitati Pretiosissimi Sanguinis competat ius praecedendi in casu***, quod nunc pro disceptatione et solutione hodie proponitur.

Ad ius quod spectat, satis in comperto est Constitutio Gregorii XIII « Exposcit pastoralis officii ... » diei 25 iulii 1583, edita ad dirimendas controversias sive exortas sive exorituras quoad praecedendi ius inter fratres ordinum mendicantium vel inter diversas sodalitates in processionibus tam publicis quam privatis. In ea quoad praefatas confraternitates de praecedentia contendentes cavetur « quod qui in quasi possessione praecedentiae ac iuris praecedendi sunt, ii, quibuscumque reclamationibus, protestationibus, appellationibus et aliis subterfugiis prorsus remotis et cessantibus, in processionibus tam publicis quam privatis praecedere debeant. Quando vero non probetur aut non constet de quasi possessione praecedendi, ii qui prius saccis usi sunt in processionibus tam publicis quam privatis praecedere debeant ». Igitur regula est pro dirimendis huiusmodi quaestionibus ut primum locum obtineat consuetudo et quasi possessio; ubi vero incertum est quodnam sodalitium in quasi possessione praecedendi versatur, tunc omne

ferat punctum maior erectionis institutionisque vetustas, uti Gregorianae Constitutioni adhaerentes, tradunt Bassus, *de Sod.*, qu. 11, Barbosa, *de Iu. Eccl.*, lib. 2, cap. 11, Ferraris, *Bibl. can.*, v. *Confrat.*, art. 6 et Rota in pluribus decisionibus quae referuntur in Lucana *Praecedentiae* dec. 173 coram Cursiis et novissime in Mileten. coram Sincero diei 16 ian. 1913 apud *Acta Ap. Sedis*, V. 5, p. 74.

Unde patet in controversiis de praecedentia inter sodalitates non esse habendam rationem dignitatis, sed tantum antiquitatis et possessionis. Hinc card. De Luca, *de Praeeminentia*, dis. 24, n. 4 ita rem confirmat: « Quorum unum (argumentum) consistebat in Const. Gregorii XIII « quae regulariter est huiusmodi controversiarum norma, scilicet attendi « debet antiquitas fundationis ... et alterum super consuetudine, cui in « hac materia satis deferendum est ». Quin imo Benedictus XIV in suis *Inst. eccl.* Instit. 105, n. 85, haec addit: « Nulli unquam limites huic « Constitutioni positi fuerunt, nisi ratione sodalitatum quae a Ssmo Sacra- « mento nuncupantur, quibus semper praeire conceditur in iis proces- « sionibus quibus sacrosancta Eucharistia defertur, ea tamen conditione « ut sacco utantur et aliis quoque processionibus interesse consueverint. « Tunc autem parere debent iis quae a Gregorio XIII praescribuntur, « uti S. Congregationes Romanae et Tribunal Rotae constituerunt ». Hinc nulla exceptio vel distinctio fit nisi pro sodalitate Ssmi Sacramenti dum actu comitatur Ssmam Eucharistiam, quo casu ipsa praecedit omnes alias sodalitates et archisodalitates. Quare in processionibus semper vigere praesumitur Gregoriana Constitutio, iuxta notum axioma « Exceptio fir- « mat regulam in contrarium seu in casibus non exceptis ». Caus. 6, dist. 32, quaest. 7 in *decreto Gratiani* et leg. 4, *de pen. leg.* Hanc regulam secuta est S. Congregatio Rituum, ut ex pluribus resolutionibus eruitur, et praesertim in Thelesina dec. n. 291 et in Nepesina, 251 in I vol. Collec. Authent. in quibus declaravit quoad quaestiones de praecedentia non esse recedendum a citata Const. Gregorii XIII. Confer etiam R. Rotam in Recent., p. 21, dec. 320 et p. 14, dec. 198 in quibus expresse dicitur: « Ius commune digniorem locum tribuit antiquiori « (confraternitati) ». Unde applicatio axiomatis « Prior in tempore potior « in iure ». Porro haec doctrina de praecedentia servanda non ratione dignitatis sed ratione antiquitatis in alia quoque materia sustinetur. Rem ita exemplificat Bened. XIV de *syn. dioec.*, lib. 3, cap. 10, n. 8: « Contigit autem aliquando ex insignibus collegiatis unam quamquam « recentiorem ex apostolico privilegio usum habuisse cappae magnae, « quam gestare non poterant canonici collegiatae antiquioris, cui simile « indultum non fuerat concessum. Quamobrem recentioris collegiatae

« canonici una cum spectabiliori magisque honorifico cappae indumento, « se ius pariter assecutos contendebant praecedendi alterius antiquioris « collegiatae canonicis, sola almutia indutis. Verum S. Rituum Congregatio, « ad quam causa delata est, censuit eiusmodi honoris insignia nullam « denotare praeeminentiam, neque alterius iuribus praeiudicium inferre, « quocirca etiam in praedicto rerum eventu, praecedentiam competere « decrevit insigni collegiatae quae esset antiquior ». In praesenti etiam controversia sodalitas a Pretiosissimo Sanguine ex obtento honorifico titulo archiconfraternitatis absque iure sibi alias aggregandi, praetendit sibi deberi praecedentiam supra sodalitatem Montis Mortuorum antiquiorem et iam in possessione praecedendi exstantem, quae tamen praefato privilegio non gaudet. Patres Domini hanc praetensionem admittere non potuerunt utpote contrariam, sive Gregorianae Constitutionis spiritui sive invectae dein iurisprudentiae.

Verum quia ex adverso sodalitas a Pretiosissimo Sanguine pro vindicanda sibi praecedentia adhuc insistit in titulo archiconfraternitatis ad honorem, iidem Domini expendendum censuerunt utrum praefatus titulus per se importet praecedentiam super simplices confraternitates et deroget regulae contentae in Gregoriana Constitutione. Patronus sodalitatis a Pretiosissimo Sanguine id affirmat, et cum nullibi lege vel canone innuatur, assumpti probationem consequi nititur duabus resolutionibus S. Congr. Rituum, quarum prima respicit sodalitates et archisodalitatem B. M. a Carmelo oppidi *Monteforte* in dioecesi Abellinensi, quae dictum titulum obtinuerat per breve apostolicum anni 1876, et S. Congr. Rituum, interpellata relate ad praecedentiam die 18 aug. 1877 (dec. 3433 Coll. Authent.) respondit seu « Praecedentiam declaravit « archisodalitati B. M. V. de Carmelo super ceteras archisodalitates si « quae fuerunt post eam erectae et supra omnes sodalitates, excepta « processione Ssmi Corporis Christi ». Alia opposita resolutio eiusdem S. Congr. est in una Lucerina (dec. auth. 3381) in qua declaratum fuit « Praecedentiam archisodalitatis a S. Cruce incipere a die expeditionis « litterarum apostolicarum (seu brevis) diei 13 martii 1855 » praedicta sodalitas e contra petierat praecedentiam sibi assignari ratione seu ordine fundationis. Patronus allegat etiam aliam resolutionem praefatae Congregationis i. e. in Nucerina Paganorum diei 1 martii 1894 (dec. auth. 3819) sed haec non quadrat ad assumptum, quia praecedentia tributa fuit non ex titulo archisodalitatis, sed quia anno 1887 transierat in consodalitatem Tertii Ordinis, ut clare patet in responso ad primum dubium.

Relate ad has alias obiectas resolutiones, Patres Domini observaverunt, omisso quod ex duobus casibus particularibus assurgi nequit

ad regulam generalem, ita decisum esse ex speciali iure seu consuetudinario, deferente praecedentiam titulo honorifico archisodalitatis supra alias sodalitates, quamvis antiquiores; quae consuetudo in huiusmodi quaestionibus facit, ut dici solet, utramque paginam, cit. Ferrar. v. *Praeceden.* n. 89; et revera hoc particulare ius vigere in nonnullis Italiae meridionalis oppidis desumitur ex folio causae « Neapolitana *Praece-* « *dentiae* » agitatae coram S. Congr. Concilii anno 1897. Inibi haec leguntur: « Verum ipsa sodalitas sub titulo S. Augustini et S. Monicae « fatetur in oppido hunc viguisse morem ut, si qua sodalitas titulo « archisodalitatis augeretur, haec statim alias praecederet, quamvis antea « praecedentiae iure non potiretur. Qui mos videtur potius iure parti- « culari seu consuetudinario consistere quam communi; nam archicon- « fraternitatis titulus potius videtur se referre ad alias eiusdem speciei « sodalitates et has inter constituere gradum principem seu potiorem, « non vero hic titulus ita videtur censendus ut absolutam indicat prio- « ritatem et digniorem gradum prae aliis omnibus sodalitatibus, etiam « alterius speciei et generis ». Origo vero et fundamentum huius particularis iuris innititur regio decreto Ferdinandi II utriusque Siciliae regis diei 16 decembris 1853, quod ita se habet: « La precedenza nelle « pubbliche funzioni è accordata alle arciconfraternite in concorso alle « confraternite, e tra le prime la precedenza sarà regolata dalla data del « decreto di elevazione alla dignità di arciconfraternita ». At hoc decretum quamvis explicet originem introducti particularis iuris in nonnullis Neapolitanae ditionis oppidis, tamen in se nullam vim habet et praesertim in praesenti casu, nam vi concordati anni 1818 inter Sedem Apostolicam et utriusque Siciliae regem nulla huic competit facultas moderandi iura vel privilegia sodalitatum, quarum erectio fuit auctoritate ecclesiastica approbata. Scatet id ex decisione S. Congr. Concilii in una Sipontina *Praecedentiae* diei 10 septembris 1896, in qua ad determinandam praecedentiam ratio tantum habita fuit prioritatis erectionis, licet adversaria sodalitas de Puritate prae alia sodalitate Ssmi Sacramenti iactaret prioritatem regii assensus, et esset posterior in erectione canonica. Conferri etiam possunt causae Baren. *Praecedentiae* diei 25 maii 1901 et Acheruntina *Praecedentiae* agitatae coram eadem S. Congr., in quibus relata doctrina firmatur, et quae referuntur in ephemeride *Monitore ecclesiastico* serie 2, vol. 3, p. 145 adiectis opportunis observationibus.

Neque item utiliter a patrono sodalitatis a Pretiosissimo Sanguine adducitur decisio edita in Neapolitana citata in alia propositione diei 2 aprilis 1898 favore sodalitatis a Ssmo Rosario, cui adiudicata fuit

praecedentia super alias sodalitates antiquioris erectionis in oppido *Torre Annunziata* ob assecutum breve archisodalitatis; nam primo producta decisio non transiit in rem iudicatam ob interpositam appellationem ab adversaria sodalitate S. Augustini et S. Monicae, et quaestio in successiva quinta et ultima propositione diei 10 septembris 1898 insoluta mansit utpote dimissa rescripto *Dilata*. Secundo praesens causa valde differt a citata Neapolitana, nam in hac non fuit facta facultas impugnandi breve pontificium obtentum, dum e contra super brevi archisodalitatis concesso sodalitati a Pretiosissimo Sanguine aperitio oris impertita fuit pro eo oppugnando, uti eruitur ex rescripto Pontificiae Commissionis relato in principio huius disputationis.

In sequelam factae concessionis, Patres Dñi sequentia in iure opportune adnotarunt. Reiffenstuel *Ius Can.* tit. *de rescriptis* n. 202, loquens de rescriptis Pontificiis quae dantur ad partium petitionem et de rescriptis cum clausula *Motu proprio* de hisce postremis sequentia tradit: « Motus proprius sive clausula cum *Motu proprio* supplet vitium subrep- « tionis ex taciturnitate veri necessario exprimendi, proveniens uti ex « cap. *Si motu proprio* et Clemen. *Si romanus 4 de praeben.* ... » et infra addit « nihil operatur in praeiudicium iuris tertii ac proinde non firmat « gratiam, quando tacetur qualitas respiciens ius tertii, ut puta si Papa « cuiquam motu proprio conferat beneficium quod est iuris patronatus... « idque non ex defectu subreptionis (haec enim locum non habet ubi « princeps gratiam sponte ac nullo petente concessit) sed quia non « apparet de voluntate principis concedentis; nam princeps in dubio ac « nisi aliud exprimat, non praesumitur velle praeiudicium tertio inferre ». Quod si Pontifex vult tertii praeiudicium vitare in rescriptis seu concessionibus cum praefata clausula, multo magis id praesumendum in gratiis factis ad partium petitionem. Aliunde id plene congruit regulae XVIII Cancellariae de iure quaesito non tollendo, quae ita exprimitur: « Idem Dominus noster decrevit et declaravit suae intentionis fore, quod « deinceps per quamcumque signaturam seu concessionem aut gratiam « vel litteras Apostolicas pro concessionibus seu mandatis aut declara- « tionibus huiusmodi etiamsi motu proprio et ex certa scientia, et etiam « ante motam litem a Sanctitate Sua emanaverit, vel de eius mandato « faciendas, nulli ius sibi quaesitum quomodolibet quaesitum tollatur ». Ex exposita itaque doctrina, Patres Domini, etiam praecisione facta a quaestione super valore vel non obtentione brevis a sodalitate a Pretiosissimo Sanguine, deduxerunt praesumi non posse Pontificem per factam concessionem praeiudicare voluisse iuri praecedendi iamdudum quaesito et possesso a sodalitate Montis Mortuorum.

Ad factum quod attinet, in primis constat sodalitatem Montis Mortuorum potiri antianitate et prioritate erectionis prae alia adversaria sodalitate a Pretiosissimo Sanguine, ut perspicue probant respectivae erectionis bullae; nam prima erecta fuit ab archiepiscopo Beneventano Ursini anno 1695, secunda vero ab Emo card. archiepiscopo siciliano De Rende anno 1883. Nec iuvat regerere priorem fuisse exstinctam a flagello pestis, vel non eandem esse ac illam quae nunc litem movit, utpote quae in suo sigillo sese appellat sodalitatem Bonae Mortis. Nam quoad primum, flagellum pestis desaeviit ante eius erectionem, nempe anno 1656, ut probabilius retinetur; verum etiamsi id posterius contigisset, non ideo dici debet sodalitatem iuridice fuisse exstinctam, et proinde poterat prisca iura per reviviscentiam recuperare, iuxta ea quae habet Rota in Adrien. *Praeeminentiarum super bono iure,* coram Aldovandro 17 februarii 1710: « Quoad praedictam revivificationem, distinctum fuit quod si « derelictio confraternitatis provenisset ex culpa confratrum, tunc per « reviviscentiam eiusdem confraternitatis sive materialis sive formalis « pristina iura vel privilegia non reviviscunt. Sed si ex causa involun- « taria alicuius infortunii sive pestis cessasset confraternitas, in hisce « e converso terminis eadem confraternitas vel collegium veluti iure « postliminii reversum recuperat omnia iura honorifica et praerogativas « quibus antea fruebatur, iuxta doctrinam Bartoli in l. fin. D. *de coll.* ». Ex adverso hanc ab antiquo floruisse et exstitisse sodalitatem usque ad hodierna tempora, plura probant documenta, ut e. g. concessio regii assensus anno 1793, translationes de una ecclesia in aliam, persolutiones canonis ab ipsa factae anni 1820, 1828 et 1832 ecclesiae S. Ioannis Baptistae et cetera. Quod autem sodalitas Montis Mortuorum eadem fuisset ac illa Bonae Mortis, ex eo explicatur quod ipsa iuxta bullae erectionis praescriptum, ob indulgentiarum participationem, fuit aggregata archisodalitati Bonae Mortis de Urbe. Unde passim evenit ipsam nuncupari modo uno nomine, modo alio, uti etiam probant acta curiae Beneventanae. Quare extra dubitationis aleam est positum quod sodalitas Montis Mortuorum vel Bonae Mortis ratione prioritatis erectionis polleat uno ex titulis a bulla Gregoriana recensitis ad fruendum iure praecedentiae prae alia adversaria sodalitate a Pretiosissimo Sanguine recentioris erectionis.

Sed neque tantum ratione antiquioris erectionis sodalitati Montis Mortuorum competit ius praecedendi, sed etiam ex continuata quasi possessione illius iuris, quod constituit alterum titulum ad praecedentiam vindicandam, iuxta pluries allegatam Gregorianam Constitutionem. Id aperte scatet ex processu instructorio instituto a curia Beneventana

ex delegatione H. S. Tribunalis. Sane propositae quaestioni « Se sempre « costantemente in tutte le processioni, esequie, la precedenza sia stata « della confraternita del Monte dei Morti », omnes testes pro dicta confraternitate inducti concorditer responderunt: « Affirmative ». Ex testibus vero sodalitatis a Pretiosissimo Sanguine duo tantum responderunt se non recordari; reliqui vero responderunt vel affirmative vel sodalitates ius praecedentiae exercuisse vicissim. Ita v. g. testis Sordillo Archangelus testatur « che nelle processioni delle feste relative alle sin- « gole confraternite scambievolmente, cioè nella festa della confraternita « del Monte dei Morti la confraternita del Preziosissimo Sangue ha « avuto la precedenza, e nella festa della confraternita del Preziosissimo « Sangue quella del Monte dei Morti ha avuto la precedenza ». Martignetti Caietanus: « Fino a che non sono cominciati i contrasti fra le « due congreghe, si scambiavano la precedenza scambievolmente ». Pagliuca Antonius: « Conosco che la precedenza alla confraternita del « Monte dei Morti nelle processioni di rito e del patrono è stata sempre « data dalla confraternita del Preziosissimo Sangue, perchè alla sua volta « la confraternita del Preziosissimo Sangue la riceveva dall'altra del « Monte dei Morti in occasione delle feste ». Pagliuca Franciscus: « La « confraternita del Monte dei Morti ha avuto sempre e costantemente « la precedenza sull'altra, fino a che quest'ultima non fu elevata ad « arciconfraternita: nelle feste però che entrambe le due confraternite « facevano, stante il buon accordo, si usava a dare la precedenza alla « confraternita invitata ». Hisce concinit testis Raphaël Longo, pariter a sodalitate a Pretiosissimo Sanguine alligatus, qui supra propositae quaestioni respondit: « Affermativamente fino a che la congrega del Prezio- « sissimo Sangue non è stata elevata ad arciconfraternita, salvo un « sol caso in cui la confraternita del Preziosissimo Sangue, nell'asso- « ciare un fratello defunto avendo invitato anche la congrega del Monte « dei Morti, si oppose a concedere la precedenza a questa », et interrogatus testis « Se questa precedenza fu data anche dopo la creduta ele- « vazione ad arciconfraternita della confraternita del Preziosissimo San- « gue », respondit: « Dopo ottenuto il breve, durante un periodo di calma, « per convenzione, si scambiavano la precedenza nelle processioni delle « relative feste, ed anche in qualche funerale; sorti in seguito dei disturbi, « questa convenzione non è stata più mantenuta, e la confraternita del « Preziosissimo Sangue sempre si è opposta alla precedenza, e non « potendo riuscirvi si è ritirata, anzichè intervenirvi ».

In genere igitur testes ab utraque parte inducti deponunt in favorem sodalitatis Montis Mortuorum, et insuper ex eorum depositionibus,

prouti in Summario utriusque partis apparet, saniorem partem tum populi tum cleri adversari praetensionibus sodalitatis a Pretiosissimo Sanguine. Nec contra testes adductos a sodalitate Montis Mortuorum utiliter invocari valet exceptio quod sint testes in causa propria, utpote quia sunt membra ipsius sodalitatis, ideoque interesse habentes in causa; nam ipsi non testantur in proprium commodum directum, sed in commodum sodalitatis, et quemadmodum singuli de universitate admitti possunt ad testandum pro universitate, ita admittuntur singula membra collegii pro collegio, ut late probat Reiffenstuel cit. tit. 20 *de test. in causa prop.*, n. 212. Confer etiam Rotam in Recent. par. XI, dec. 320, n. 811. Quare immerito patronus sodalitatis a Pretiosissimo Sanguine carpit uti testem periurum Paschalem Polcari, qui per plures annos fuit prior sodalitatis Montis Mortuorum, et qui deposuit quod « La « precedenza si è sempre mantenuta dalla confraternita del Monte dei « Morti; solo in caso d'invito per le feste patronali abbiamo ceduto la « precedenza per cortesia alla congrega del Preziosissimo Sangue, cosa « che alla nostra volta si riceveva dalla confraternita del Preziosissimo « Sangue in occasione delle sue feste patronali »; quae postrema depositionis pars circa mutuum praecedentiae exercitium facit testem concordem cum fere omnibus nuper transcriptis aliorum testium depositionibus, ideoque iniuria ipse tanquam periurus coarguitur.

Relate vero ad allatum breve apostolicum, supra quod se fundat sodalitas a Pretiosissimo Sanguine ad sibi adiudicandam praecedentiam, Patres Domini praeter superius disputata, sequentia animadverterunt. Primo ipsum fuit obtentum inscia et inaudita sodalitate Montis Mortuorum, in cuius praeiudicium relativa oblata Pontifici petitio vergebat utpote quia antiquior et iam in possessione praecedendi; neque in hoc puncto sodalitas a Pretiosissimo Sanguine allegare potest bonam fidem, quia in consimili praecedenti postulatione facta ab adversaria, ipsa mordicus sese opposuerat, et facta oppositio effectum sortita est.

Secundo adnotarunt litteras commendatitias appositas instantiae sodalitatis a Pretiosissimo Sanguine a vicario generali Beneventano pro ipsius elevatione ad titulum honorificum archisodalitatis non fuisse sufficientes. Nam iuxta breve Clementis VIII *Quaecumque* anni 1604, requiritur quidem consensus Ordinarii pro aggregatione vel erectione sodalitatis, sed nomine Ordinarii non venit vicarius capitularis aut vicarius generalis, uti patet ex sequenti declaratione S. C. Indulgentiarum relata a P. Ferreres, n. 48 in tractatu *de sodalit.*: « 3) Utrum vica« rius generalis possit validas concedere litteras testimoniales ac con« sensum requisitum a Clemente VIII pro aggregatione Sodalitatum.

« Ad 3) S. Congr. respondit: Negative » (dec. authent., n. 420); et in alio decreto diei 2 aug. 1888 eiusdem S. Congr. edicitur dari posse dictum consensum ex speciali delegatione episcopi, facta tamen mentione huius specialis delegationis in litteris commendatiis et quidem sub poena nullitatis, uti datur eruere ex proposito quaesito et responso, quod per integrum refertur a supra citata ephemeride *Monitore ecclesiastico,* v. 5, p. 2, n. 223. Insuper irregularitas praestiti consensus apparet ex eo quod clanculum fuit datus, nullo de eo et instantia relicto in actis curiae vestigio, prouti huius cancellarius fidem facit: « Dietro richieste « del rev. can. Barone, ho fatto ricerche in questo metropolitano archi- « vio, ma non ci ho trovato traccia alcuna di pratica relativa alla con- « gregazione del Prezjosissimo Sangue di Montefalcione circa il conse- « guimento del titolo onorifico di arciconfraternita ». Quin imo clandestine obtentum breve a sodalitate Pretiosissimi Sanguinis nonnisi post initum iudicium provocatum ab adversaria sodalitate Montis Mortuorum, fuit exhibitum, ita ut curia Beneventana coacta fuerit ad admittendam probationem per testes super modo quo fuit a directore sodalitatis a Pretiosissimo Sanguine assecutum, ceu ipse archiepiscopus Beneventanus retulit ad N. S. T. litteris diei 15 decembris 1911. Excussi vero testes ab utraque sodalitate inducti, fere concordes sunt in declarando praefatum directorem egisse « per vie non regolari, a carpire il privilegio di cui trattasi ». Ita, ut aliqui adducantur, deponunt sac. Philippus Polcari, Antonius Pagliuca archipresbyter memorati oppidi, Hercules Peppucci, Antonius Di Rienzo, et ipse frater directoris Ioannes Tito Manlio, qui haec retulit: « Mi consta che il mio fratello vicario foraneo andò personalmente a « Roma, e per mezzo di persona sua amica, ottenne il breve in parola. « Ricordo pure che al ritorno mi disse che il detto breve gli costava molto « lavoro ». Expenso itaque etiam modo, quo per breve sodalitas a Pretiosissimo Sanguine evecta fuit ad honorificum titulum, Patres DD. merito retinuerunt per ipsum nullum praeiudicium inferri adversariae sodalitati Montis Mortuorum relate ad praecedentiae ius quod eidem spectat ex duplici capite nempe antianitatis et possessionis, iuxta Gregorianae Constitutionis praescriptum, proindeque querelas et reclamationes a dicta sodalitate Pretiosissimi Sanguinis post obtentum breve elevatas esse reiiciendas, prout vult dicta Constitutio per sequentia verba: « quibuscumque reclamationibus, protestationibus, appellationibus « et aliis subterfugiis prorsus remotis et cessantibus », quae cum data taxativa regula ad decernendam praecedentiam pugnant.

Quibus omnibus in iure et in facto sedulo perpensis, Christi nomine invocato, Nos infrascripti Auditores, pro tribunali sedentes et solum Deum prae oculis habentes, decernimus, declaramus et definitive sententiamus *Praecedendi ius spectare sodalitati Montis Mortuorum,* seu proposito dubio respondemus: *Affirmative ad primam partem, Negative ad secundam,* statuentes praeterea expensas inter partes esse compensatas.

Ita pronunciamus, mandantes Ordinariis locorum et ministris tribunalium ad quos spectat, ut exsecutioni mandent hanc nostram definitivam sententiam, et adversus reluctantes procedant ad normam sacrorum canonum et praesertim cap. 3, sess. XXV, *de Ref.*, Conc. Trid., iis adhibitis exsecutivis et coërcitivis mediis, quae magis efficacia et opportuna pro rerum adiunctis exstitura sint.

Romae, in sede Tribunalis S. R. Rotae, die 4 ianuarii 1915.

Iosephus Mori, *Ponens.*
Fridericus Cattani.
Antonius Perathoner.

L. ✠ S.

Ex Cancellaria, 22 februarii 1915.

Sac. T. Tani, *Notarius.*

DIARIUM ROMANAE CURIAE

SEGRETERIA DI STATO

NOMINE

Con Biglietti della Segreteria di Stato il Santo Padre si è degnato di nominare:

15 marzo 1915. — Mons. Tommaso Kennedy, vescovo tit. di Adrianopoli e rettore del collegio Americano del Nord in Roma, *Consultore della sacra Congregazione di Propaganda.*

21 marzo. — L'Emo signor cardinale Basilio Pompilj, *Protettore del Terz'Ordine Regolare della Penitenza di san Francesco, in Francia.*

27 marzo. — L'Emo signor cardinale Guglielmo van Rossum, *Protettore del sacro ordine Cistercense della Comune Osservanza.*

— L'Emo signor cardinale Antonio Vico, *Protettore dell'Istituto delle Religiose Riparatrici del Sacro Cuore di Gesù in Lima.*

Con Brevi apostolici il Santo Padre si è degnato di nominare:

Assistente al Soglio Pontificio:

16 marzo 1915. — Mons. Prospero Scaccia, arcivescovo di Siena.

Protonotario apostolico ad instar participantium:

13 marzo 1915. — Mons. Giuseppe Francesco de Moura Guimarães, canonico della Metropolitana di Rio Janeiro.

Prelati Domestici di S. S.:

11 marzo 1915. — Mons. Michelangelo Bovieri e Mons. Domenico Jorio, sotto-segretari della S. Congregazione dei Sacramenti.

16 marzo. — Mons. prof. Giacomo Brumat, dell'archidiocesi di Gorizia.

18 marzo. — Mons. can. dott. Cesare Bobbi, vicario generale della diocesi di Bobbio.

23 marzo. — Mons. Bartolomeo Bertone, canonico della catted. di Mondoví.

ONORIFICENZA

Con Breve apostolico il Santo Padre si è degnato di conferire

La Commenda dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

23 marzo 1915. — Al sig. cav. Davide Biraghi Lossetti, dell'archidiocesi di Milano.

MAGGIORDOMATO DI SUA SANTITA

NOMINE

Con Biglietti di S. E. Rma Mons. Maggiordomo, il Santo Padre si è degnato di nominare:

Camerieri Segreti soprannumerari di S. S.:

15 ottobre 1914. — Mons. Raimondo Hourcastagné, della dioc. di Bajona.
7 novembre. — Mons. Giuseppe Zumbo, dell'archidioc. di Reggio Calabria.
10 novembre. — Mons. Giuseppe Sartori, della diocesi di Mantova.
18 novembre. — Mons. Silvio M. Nardi Dei, della diocesi di Chiusi.
23 dicembre. — Mons. Giandomenico Pini, dell'archidiocesi di Milano.
— Mons. Massimino Corsi, dell'abbazia di Monte Cassino.
19 gennaio 1915. — Mons. Giuseppe Koeningen, dell'archidioc. di Colonia.
— Mons. Ugo Bonamartini, di Roma.
26 gennaio. — Mons. Alessandro Jaivenois, della diocesi di Troyes.
— Mons. Nicolò van Balen, dell'archidiocesi di Utrecht.
— Mons. Guglielmo Francesco Elsen, della medesima archidiocesi.
— Mons. Giovanni Andrea Jansen, della medesima archidiocesi.
30 gennaio. — Mons. Agostino Lohmeyer, della diocesi di Osnabrük.
— Mons. Luigi Camadini, della diocesi di Brescia.

30 gennaio 1915. — Mons. Angelo Zammarchi, della medesima diocesi.
— Mons. Lorenzo Conforti, della medesima diocesi.
— Mons. Venceslao Merinsky, dell'archidiocesi di Vienna.
8 febbraio. — Mons. Lazzaro Pepe, della diocesi di Gallipoli.
— Mons. Achille Consiglio, della medesima diocesi.
10 febbraio. — Mons. Renato David, dell'archidiocesi di Parigi.
– Mons. Polidoro Benedini, della diocesi di Mantova.
— Mons. Adalberto Szuchy, della diocesi di Transilvania.
13 febbraio. — Mons. Francesco Saverio Greco, della diocesi di Lecce.
— Mons. Gaudenzio Bisetti, della diocesi di Bobbio.
— Mons. Giovanni Battista Ghirardelli, della medesima diocesi.
18 febbraio. — Mons. Enrico Bertmans, della diocesi di Münster.
19 febbraio. — Mons. Stanislao Krzeszkiewicz, dell'archidiocesi di Gnesna e Posnania.
23 febbraio. — Mons. Roberto Sacoicki, della diocesi di Culma.
8 marzo. — Mons. Nehmatalla Auad, residente a Roma.
— Mons. Eugenio Martini, della diocesi di Mantova.
— Mons. Valentino Valentini, della diocesi di Tivoli.
12 marzo. — Mons. Giuseppe Ličan, dell'archidiocesi di Gorizia.
17 marzo. — Mons. Isaia Isola, della diocesi di Concordia.

Camerieri d'onore in abito paonazzo di S. S.:

4 dicembre 1914. — Mons. Luigi Danna, della diocesi di Viterbo.
11 gennaio 1915. — Mons. Girolamo Tamburri, della diocesi di Sutri.
30 gennaio. — Mons. Giovanni Battista Pé, della diocesi di Brescia.
8 febbraio. — Mons. Giovanni Elli, della diocesi di Squillace.
— Mons. Giuseppe Merra, della diocesi di Adria.
— Mons. Gabriele Flores, della diocesi di Ancud.
— Mons. Ambrogio Scholz, della medesima diocesi.
10 febbraio. — Mons. Bruno Brunone, della diocesi di Susa.
— Mons. Samuele Prokupek, della diocesi di Transilvania.
— Mons. Pietro Korody, della medesima diocesi.
— Mons. Andrea Balácz, della medesima diocesi.
19 febbraio. — Mons. Francesco Raatz, dell'archidioc. di Gnesna e Posnania.
17 marzo. — Mons. Antonio Cardazzo, della diocesi di Concordia.
— Mons. Pietro Comisso, della medesima diocesi.

Camerieri Segreti di Spada e Cappa soprannumerari di S. S.:

7 novembre 1914. — Il sig. marchese Andrea Lezzani, di Roma.
10 dicembre. — Il sig. conte Paolo Santucci, di Roma.
27 gennaio 1915. — Il sig. conte Riccio Ricci, della diocesi di Rieti.
10 febbraio. — Il sig. comm. Gennaro Elefante, dell'archidiocesi di Napoli.
18 febbraio. — Il sig. conte Paolo Folicaldi, della medesima archidiocesi.
19 febbraio. — Il sig. conte Guglielmo de Droste-Padberg, della diocesi di Paderborna.
— Il sig. barone Ulderico de Ketteler-Schwarzenraben, della medesima diocesi.

23 febbraio 1915. — Il sig. Leone Healy, dell'archidiocesi di Firenze.
— Il sig. marchese Giuseppe Sacripanti Vitutii, di Roma.
— Il sig. marchese Felice Toraldo, della diocesi di Nicotera e Tropea.
8 marzo. — Il sig. cav. Luigi Tagliapietra, del patriarcato di Venezia.
— Il sig. conte Alberto de Nisac, dell'archidiocesi di Parigi.
20 marzo. — Il sig. comm. Giovanni Campbell, della diocesi di Bajona.

Camerieri d'onore di Spada e Cappa soprannumerari di S. S.:

14 ottobre 1914. — Il sig. Edoardo Rousselle, dell'archidiocesi di Parigi.
10 febbraio 1915. — Il sig. cav. Ermanno Tibertelli, dell'archid. di Ferrara.
18 febbraio. — Il sig. Giacomo Montoto y Sedas, dell'archidioc. di Siviglia.

Cappellani Segreti d'onore di S. S.:

27 gennaio 1915. — Mons. Giuseppe Marcozzi, della dioc. di Ascoli Piceno.
— Mons Francesco Onori, della medesima diocesi.
28 gennaio. — Mons. Giovanni Dujmušić, della diocesi di Vrhbosna.
— Mons. Carlo Cankar, della medesima diocesi.
24 febbraio. — Mons. Scipione Pensuti, di Roma.
17 marzo. — Mons. Giovanni Cruise, dell'archidiocesi di Toronto.

Camerieri d'onore extra Urbem *di S. S.:*

28 gennaio 1915. — Mons. Francesco Malešević, della dioc. di Vrhbosna.
8 febbraio. — Mons. Francesco Bohle, della diocesi di Ancud.
13 febbraio. — Mons. Giuseppe Campa, della diocesi di Lecce.

Cappellani d'onore extra Urbem *di S. S.:*

30 gennaio 1915. — Mons. Giuseppe Wagner, dell'archidiocesi di Vienna.
— Mons. Luigi Pallna, della medesima archidiocesi.
8 marzo. — Mons. Giovanni Paponi, della diocesi di Pescia.
— Mons. Dante Biagiotti, della medesima diocesi.

NECROLOGIO

15 marzo 1915. — Mons. Giovanni Grimes, vescovo di Christchurch.
18 marzo. — Mons. Francesco Paolo Carrano, arcivescovo di Trani.
19 marzo. — L'Emo signor cardinale Antonio Agliardi, vescovo di Albano, sottodecano del sacro Collegio, Cancelliere di santa Romana Chiesa, ecc.
28 marzo. — Mons. Giovanni Maria Leone Dizien, vescovo di Amiens.

SANCTI THOMAE AQUINATIS

Doctoris Angelici, Opera omnia, iussu impensaque Leonis XIII Pont. Max. edita. — VOLL. I-XII.

PRETIUM: Editio in-folio, charta manufacta . . . L. 294 —
„ „ in-4 max. idem . . . . . „ 229 —
„ „ in-4 max. charta machinae . . . „ 200 —

Tomus Primus. Commentaria in Aristotelis libros Peri Hermeneias et Posteriorum Analyticorum cum synopsibus et annotationibus Fr. Thomae Mariae Zigliara Ordinis Praedicatorum S. R. E. Cardinalis. An. 1882. Pag. CCCXLVIII-440.

Editio in-folio, charta manufacta . . . . . L. 50 —
» in-4 max. idem . . . . . » 35 —
» in-4 max. charta machinae . . . . . » 30 —

Tomus Secundus. Commentaria in octo libros Physicorum Aristotelis ad codices manuscriptos exacta, cura et studio Fratrum Ordinis Praedicatorum. An. 1884. Pag. XX-484.

Editio in-folio, charta manufacta . . . . . » 25 —
» in-4 max. idem . . . . . » 18 —
» in-4 max. charta machinae . . . . . » 16 —

Tomus Tertius. Commentaria in libros Aristotelis de Coelo et Mundo, de Generatione et corruptione, et Meteorologicorum ad codices manuscriptos exacta, cura et studio Fratrum Ordinis Praedicatorum. An. 1886. Pag. XL-456-CLII.

Editio in-folio, charta manufacta . . . . . » 32 —
» in-4 max. idem . . . . . » 24 —
» in-4 max. charta machinae . . . . . » 22 —

Tomus Quartus. Pars Prima Summae Theologiae a Quaestione I ad Quaestionem XLIX, ad Codices manuscriptos Vaticanos exacta, cum Commentariis Thomae de Vio Caietani Ordinis Praedicatorum S. R. E. Cardinalis, cura et studio Fratrum eiusdem Ordinis. An. 1888. Pag. XVI-512.

Editio in-folio, charta manufacta . . . . . » 20 —
» in-4 max. idem . . . . . » 16 —
» in-4 max. charta machinae . . . . . » 14 —

Tomus Quintus. Pars Prima Summae Theologiae a Quaestione L ad Quaestionem CXIX, ad Codices manuscriptos Vaticanos exacta, cum Commentariis Thomae de Vio Caietani Ordinis Praedicatorum S. R. E. Cardinalis, cura et studio Fratrum eiusdem Ordinis. An. 1889. Pag. IV-584.

Editio in-folio, charta manufacta . . . . . » 22 —
» in-4 max. idem . . . . . » 18 —
» in-4 max. charta machinae . . . . . » 16 —

Tomus Sextus. Prima Secundae Summae Theologiae a Quaestione I ad Quaestionem LXX ad Codices manuscriptos Vaticanos exacta, cum Commentariis Thomae de Vio Caietani Ordinis Praedicatorum S. R. E. Cardinalis, cura et studio Fratrum eiusdem Ordinis. An. 1890. Pag. VIII-472.

Editio in-folio, charta manufacta . . . . . » 18 —
» in-4 max. idem . . . . . » 15 —
» in-4 max. charta machinae . . . . . » 13 —

Tomus Septimus. Prima Secundae Summae Theologiae a Quaestione LXXI ad Quaestionem CXIV ad Codices manuscriptos Vaticanos exacta, cum Commentariis Thomae de Vio Caietani Ordinis Praedicatorum S. R. E. Cardinalis, cura et studio Fratrum eiusdem Ordinis. An. 1892. Pag. VIII-364.

Editio in-folio, charta manufacta . . . . . L. 15 —
» in-4 max. idem . . . . . » 12 —
» in-4 max. charta machinae . . . . . » 10 —

Tomus Octavus. Secunda Secundae Summae Theologiae a Quaestione I ad Quaestionem LVI ad Codices manuscriptos Vaticanos exacta, cum Commentariis Thomae de Vio Caietani Ordinis Praedicatorum S. R. E. Cardinalis, cura et studio Fratrum eiusdem Ordinis. Ann. 1895. Pag. XLIV-416.

Editio in-folio, charta manufacta . . . . . » 18 —
» in-4 max. idem . . . . . » 15 —
» in-4 max. charta machinae . . . . . » 13 —

Tomus Nonus. Secunda Secundae Summae Theologiae a Quaestione LVII ad Quaestionem CXXII ad Codices manuscriptos Vaticanos exacta, cum Commentariis Thomae de Vio Caietani Ordinis Praedicatorum S. R. E. Cardinalis, cura et studio Fratrum eiusdem Ordinis. An. 1897. Pag. XXVIII-496.

Editio in-folio, charta manufacta . . . . . » 20 —
» in-4 max. idem . . . . . » 16 —
» in-4 max. charta machinae . . . . . » 14 —

Tomus Decimus. Secunda Secundae Summae Theologiae a Quaestione CXXIII ad Quaestionem CLXXXIX ad Codices manuscriptos Vaticanos exacta, cum Commentariis Thomae de Vio Caietani Ordinis Praedicatorum S. R. E. Cardinalis, cura et studio Fratrum eiusdem Ordinis. An. 1899. Pag. XXXVIII-564.

Editio in-folio, charta manufacta . . . . . » 22 —
» in-4 max. idem . . . . . » 18 —
» in-4 max. charta machinae . . . . . » 16 —

Tomus Undecimus. Tertia Pars Summae Theologiae a Quaestione 1 ad Quaestionem LIX, ad Codices manuscriptos Vaticanos exacta, cum Commentariis Thomae de Vio Caietani Ordinis Praedicatorum S. R. E. Cardinalis, cura et studio Fratrum eiusdem Ordinis. An. 1903. Pag. LII-556.

Editio in-folio, charta manufacta . . . . . » 22 —
» in-4 max. idem . . . . . » 18 —
» in-4 max. charta machinae . . . . . » 16 —

Tomus Duodecimus. Tertia Pars Summae Theologiae a Quaestione LX ad Quaestionem XC, ad Codices manuscriptos Vaticanos exacta, cum Commentariis Thomae de Vio Caietani Ordinis Praedicatorum S. R. E. Cardinalis, et Supplemento eiusdem Tertiae Partis, cura et studio Fratrum eiusdem Ordinis. An. 1906. Pag. XX-384 et XLVIII-264.

Editio in-folio, charta manufacta . . . . . » 30 —
» in-4 max. idem . . . . . » 24 —
» in-4 max. charta machinae . . . . . » 20 —

Veneunt Romae apud Administrationem Commentarii Officialis "Acta Apostolicae Sedis" *(Tipografia Poliglotta Vaticana, Roma).*